

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Szelei Renáta ügyvéd (Szelei Renáta Ügyvédi Iroda) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Harsányi és Baltay Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Baltay Levente ügyvéd) által képviselt I.rendű alperes neve (I. rendű alperes címe) I. rendű, valamint II.rendű alperes neve (II. rendű alperes címe) II. rendű, III.rendű alperes neve (III. rendű alperes címe) III. rendű, IV.rendű alperes neve (IV. rendű alperes címe) IV. rendű alperesek ellen, szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében, a Pest Megyei Bíróság 2010. június 16. napján meghozott 23.P.24.973/2008/23. számú ítélete ellen, a felperes részéről 26., 30. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés és annak 31. szám alatti indoklása folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és az alpereseket annak tūrésére kötelezi, hogy a **Gy.K. utcai** ingatlanra, és a **Gy-i M.** számú ingatlan 2/4 tulajdoni hányadára az I. rendű alperes T.L. tulajdonjogát töröljék, és arra a felperes (személyi adatok) tulajdonjogát ajándék visszakövetelése jogcímén jegyezzék be.

Megkeresi a **D-i** Körzeti Földhivatalt, hogy a fenti ingatlan, és ingatlanhányad tekintetében az I. rendű alperes tulajdonjogát törölje, és a felperes tulajdonjogát jegyezze be.

Mellőzi a felperes elsőfokú perköltség viselésére kötelezését.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 240.000 (Kétszáznegyvenezer) forint elsőfokú perköltséget, és térítsen meg az államnak - a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására - 780.000 (Hétszáznyolcvanezer) forint elsőfokú eljárásí illetéket.

Az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 120.000 (Százhúszezer) forint másodfokú perköltséget, és térítsen meg az államnak - a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására - 780.000 (Hétszáznyolcvanezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I. rendű alperes, a felperes és a II. rendű alperes gyermeke. A felperes és a II. rendű alperes házasságkötésekor a felperes kizárólagos tulajdonában állt a **Gy.K. utcai** ingatlan. A felperes 1994-ben megszerezte a **Gy-i M.** számú ingatlan 2/4 tulajdoni hányadát. Az ingatlan további tulajdonosai a III. és a IV. rendű alperesek. A felperes az 1999. július 29. napján kötött ajándékozási szerződéssel az I. rendű alperesnek ajándékozta az ingatlant és az ingatlanhányadot, holtig tartó haszonélvezeti jogának kikötésével. A szerződéskötéskor az I. rendű alperes 8 éves volt, nevében a szerződést édesapja, a II. rendű alperes, mint törvényes képviselő írta alá.

A felperes elsődleges keresetében az ajándékozási szerződés érvénytelenségének megállapítását kérte. Állítása szerint a szerződés annak jogszabályba ütköző volta miatt semmis. A II. rendű alperes mindkét ingatlanban ingatlan-nyilvántartáson kívül tulajdonjogot szerzett. A **M.** utcai ingatlanhányadot a házastársak közös vagyonból vásárolták, a **K.** utcai ingatlant az életközösség fennállása alatt házastársi közös vagyonból, közösen bővítették. A munkálatok befejezése után az ingatlant tulajdonuknak tekintették, de ennek ingatlan-nyilvántartási bejegyzése elmaradt. A felperes a II. rendű alperest megillető tulajdoni hányadokról az I. rendű alperessel kötött ajándékozási szerződésben nem rendelkezhetett, ezért a szerződés érvénytelen. Ennek jogkövetkezményeként, az eredeti állapot helyreállítása keretében kérte az I. rendű alperes tulajdonjogának törlését és a felperes tulajdonjogának visszajegyzését.

Másodlagos keresetében az ajándékot a Ptk. 582. § (2) bekezdésére alapítva visszakövetelte. Hivatkozása szerint az I. rendű alperessel a kapcsolata megromlott, leánya vele szemben becsületsértő kifejezéseket használ, több alkalommal tettelegesen bántalmazta, magatartása olyan súlyos jogsértés, amely alapot ad az ajándék visszaadására.

Harmadlagos kereseti kérelmében a Ptk. 582. § (3) bekezdése alapján igényelte vissza az ajándékot. Azzal érvelt, hogy az ajándékozásra az a téves feltevés indította; miszerint az I. rendű alperes méltó az ajándékra, a felperes tartásra szorultsága esetén, róla gondoskodik. Az I. rendű alperes durva magatartásából azonban következtethető, hogy a felperes feltevése véglegesen megghiúsult.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította és a felperest 300.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte az I. rendű alperes részére. További rendelkezése szerint a 780.000 forint illetéket az állam viseli.

A megállapított tényállás szerint az I. rendű alperes és a felperes közötti viszony az I. rendű alperes 12-13 éves korában megromlott. Szabadságigénye megnőtt, eljárt otthonról. Ilyenkor előfordult, hogy ígérete ellenére később jött haza, vagy nem vette fel mobiltelefonját, amikor a felperes kereste. Egy esetben az I. rendű alperes elszökött otthonról, a felperes kezdeményezésére barátja lakásából a

mentőszolgálat és a rendőrség igénybevételével a gyermekklinikára szállították. Az egészségügyi intézmény által indokolatlannak tekintett eljárás után az I. rendű alperes otthagya a felperest. A ma már nagykorú I. rendű alperes a háztartásban nem segít, ritkán főz, mos, takarít, ennek ellenére szülei saját háztartásukban eltartják. Korábban fizették a jelentős, félévente 400.000 forint összegű tandíját a középiskolában. Az I. rendű alperes jelenleg felsőfokú tanulmányok folytat, tartását szülei biztosítják.

Az I. rendű alperes és a felperes közötti konfliktus azokban a helyzetekben éleződött ki, amikor az I. rendű alperes barátjával vagy barátnőjével el kívánt menni szórakozni, a felperes pedig nem akarta elengedni, vagy amikor az I. rendű alperes esetenként ittas állapotban érkezett haza, és emiatt a felperes kérdőre vonta. Ilyen alkalmakkor rendszeresen előfordult, hogy a felperes és az I. rendű alperes kölcsönösen - kisebb pofonokkal, karmolásokkal - bántalmazták egymást, sértő kifejezéseket használtak. A felperes leányát „lekurvázta”, „ribancnak” nevezte, az I. rendű alperes pedig a „kövér disznó, kussoljál már!, dögölnél meg, lelöklek a lépcsőn” kifejezéseket használta a felperessel szemben.

Az elsődleges kereseti kérelem alaptalan. A Ptk. 234. § (1) bekezdésére, 239. § (1) bekezdésére hivatkozással a szerződés érvénytelensége vagy részbeni érvénytelensége körében az elsőfokú bíróság nem vizsgálta az ajándékozási szerződést megelőzően a II. rendű alperes tulajdonszerzését. A felperes saját tulajdoni illetőségét érvényesen elajándékozhatta az I. rendű alperesnek. A szerződés részleges érvénytelensége csak az I-II. rendű alperes viszonyában jöhet szóba. Az ennek megállapítása iránti keresetet a II. rendű alperesnek kellett volna előterjesztenie, a Ptk. 234. § (1) bekezdésére, a Pp. 3. § (1) bekezdésére is figyelemmel a felperesnek perlési jogosultsága jogszabályi felhatalmazás hiányában nincs.

A másodlagos kereseti kérelem, a Ptk. 582. § (2) bekezdésére alapított visszakövetelési igény tekintetében az elsőfokú bíróság utalt a súlyos jogsértés értékelésének szempontjaira, a BDT2005. 1205. szám alatt közzétett eseti döntés indokaira, a Ptk. 582. § (4) bekezdésére, miszerint nincs helye az ajándék visszakövetelésének, ha az ajándékozó a sérelmet megbocsátotta. Az ajándék visszakövetelésével való indokolatlan késedelem még súlyos jogsértés esetén is megfosztja az ajándékozót a visszakövetelési jogától.

Az I. rendű alperes a perben beismerte tiszteletlen viselkedését és tettlegességét a felperessel szemben. Állítása szerint erre olyan alkalmakkor került sor, amikor a felperes nem akarta elengedni szórakozni, ezért az ajtó elé állt fakanállal, vagy konyhakést fogott az I. rendű alperesre. Az ilyen szituációkban kölcsönösen trágár kifejezéseket használtak. A felperes leányát „kurvának, ribancnak, mocskos kibaszott bárcás kurvának” nevezte. A felperes és az I. rendű alperes viszonya nem nevezhető szokványos anya-leánya típusú kapcsolatnak, hiányzik belőle a kölcsönös bizalom. A felperes túlzásba viszi az I. rendű alperessel szembeni aggodást, egyik barátnőjével nem engedi el szórakozni, barátjával is néha mehet el hazulról. A felek otthonába sem engedi be az I. rendű alperes barátait. A II. rendű alperes állítása szerint az I. rendű alperes engedetlen, durva magatartást tanúsít a felperessel szemben. Több esetben bántalmazta édesanyját. Néha az I. rendű

alperes is megsérült, amikor a felperes megpofozta. A sértő kifejezések ilyen esetben hangzottak el a felek részéről.

Az elsőfokú bíróság a perben feltárt bizonyítás, **H.Gy., T.T.** tanúvallomásának értékelésével arra a megállapításra jutott, hogy a felperes és az I. rendű alperes kapcsolata kétséget kizáróan megromlott, a kezdeményező fél az I. rendű alperes, akinek magatartása felperesből kiváltotta a felelősségre vonás és a tiltás szükségességének érzetét. Ez vezetett az I. rendű alperes olyan fokú ellenállásához, amely megvalósította a felperes által kifogásolt jogsértést. A konfliktusok kezdetén és ezt követően több éven keresztül az I. rendű alperes azonban kiskorú volt, magatartásáért, viselkedéséért az általános közfelfogás szerint is jelentős részben a szülők felelősek. Erre tekintettel kétséges, hogy melyik fél magatartása váltotta ki a szülő és a gyermek kapcsolatának megromlását. Az elsőfokú bíróság meggyőződése szerint ehhez mindkét fél viselkedése, reakciója, felfogásuk jelentős különbözősége hozzájárult. Erre tekintettel nem állapítható meg olyan súlyos jogsértés, amely megalapozza a Ptk. 582. § (2) bekezdése szerinti ajándék visszakövetelését.

A felperes és az I. rendű alperes közötti viszony megromlása a perindítást megelőző 4-5 évvel korábban kezdődött, ez alatt a felperes gyermekjóléti szolgálathoz fordult, rendőrség és mentőszolgálat segítségét is igénybe vette az I. rendű alperes kórházba szállításához, és mindennaposak voltak azok a veszekedések, amelyekre alapítottnak a felperes a jogsértésre hivatkozott. A felperes hosszabb időn át, megfelelő ok nélkül késlekedett a perindítással, amely a Ptk. 582. § (4) bekezdése értelmében az ajándékozó felperes részéről a ráutaló magatartással történt megbocsátást megalapozza. Erre egyértelműen utal az a körülmény, hogy a szülők saját háztartásukban továbbra is eltartják az I. rendű alperest, részére minden, a tanulmányaihoz szükséges eszközt megvásárolnak.

A Ptk. 582. § (3) bekezdésére alapított visszakövetelési jog tekintetében az elsőfokú bíróság utalt a PK 76. számú állásfoglalás I. pontjára, továbbá a BH1985. 104. szám alatt közzétett eseti döntésben kifejtett iránymutatásra és kiemelte, hogy a szerződés megkötésekor az I. rendű alperes 8 éves volt, a szerződést nevében törvényes képviselője írta alá. A felperes maga hivatkozott arra, hogy a szerződéskötést követő több év elteltével, de még a kapcsolat megromlása előtt került szóba közöttük az, hogy az I. rendű alperes az ajándékot arra tekintettel kapta, hogy idős korában gondoskodik a felperesről. A felperes személyes meghallgatásakor maga adta elő, hogy az ajándékozást súlyos betegsége motiválta, nem akarta; halála esetén a II. rendű alperest az előző házasságából származó idősebb gyermekei az ingatlanból kitegyék. A felperes az ajándékozáskor tehát nem közölt feltételt az I. rendű alperessel, a szerződésből kitűnően az ajándékozásra feltétel nélkül került sor.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést. Elsődleges fellebbezési kérelmében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta. Másodlagos fellebbezési kérelmében az elsőfokú ítélet megváltoztatását a kereseti kérelmével egyezően kérte. Érvei szerint az

elsőfokú bíróság a teljes körű bizonyítást nem folytatta le és nem tett eleget indokolási kötelezettségének.

Az elsődleges kereseti kérelem körében a Ptk. 239. § (1) bekezdése szerint nem vizsgálta, hogy a felek a szerződést az érvénytelen rész nélkül megkötötték volna-e, vagy sem. Az ajándékozás a II. rendű alperes védelme miatt történt, lakhatása biztosítása érdekében. A II. rendű alperes tulajdonszerzése esetén a felperes nem ajándékozta volna el az ingatlant, így az érvénytelen rész nélkül a felperes nem kötötte volna meg az ajándékozási szerződést. A szerződést a felperes és az I. rendű alperes kötötte, ezért a felperes jogi érdekeltsége a szerződés érvénytelensége, vagy részleges érvénytelensége körében nem vitatható.

Az elsőfokú bíróság nem teljesítette a Pp. 3. § (3) bekezdés szerinti tájékoztatási kötelezettségét, a jogi érdekeltség bizonyítására nem hívta fel a felperest, és a figyelmeztetés nem tartalmazza a bizonyítás sikertelenségének jogkövetkezményére vonatkozó kioktatást sem.

A másodlagos kereseti kérelem tekintetében az elsőfokú bíróság nem határozta meg a súlyos és az ilyenek nem minősülő jogsértés közötti határvonalat, nem adta indokát annak, hogy az I. rendű alperes részéről tanúsított magatartást miért nem tekintette súlyosan jogsértőnek. Az I. rendű alperes magatartása, a felperes többszöri bántalmazása az erkölcsi normák szerinti tisztetlenségen túlmutat. A II. rendű alperes többször látott házastársán külsérelmi nyomokat, az I. rendű alperes a felpereshez vágta a telefont, a felperest többször megkarmolta, hasba rúgta, egy alkalommal úgy berúgta az ajtót, hogy az tokostól kiszakadt. Az I. rendű alperes a szobájában az ajtót általában kitámasztotta a felperes bejutásának megakadályozása érdekében. **H.Gy.** tanúvallomása bizonyította, hogy a felperes kezén az I. rendű alperes ütésétől származó sérülések voltak. Kifogásolta ezért, hogy az elsőfokú bíróság kisebb pofonokban és karmolásokban jelentkező kölcsönös bántalmazás tényét állapította meg. A kifogásolt magatartásoknak a fellebbezési eljárásban történő értékelése az eljárást egyfokúvá tenné.

A megállapított tényállás az I. rendű alperes által használt kifejezések tekintetében is hiányos. Az I. rendű alperes személyes meghallgatása során elismerte, hogy egy alkalommal azt mondta a felperesnek, hogy „takarodj a házamból”, azt is mondta rá, hogy „ribanc, miután engem lekurvázott” (21. sorszámú jegyzőkönyv).

Kifogásolta, hogy a sértő kifejezések használatát az I. rendű alperes előadására alapozva, a szórakozások időpontjához kötötte az elsőfokú bíróság, holott **H.Gy.** tanúvallomása igazolta, hogy a felperessel szembeni „kurva” kifejezés használatára az I. rendű alperes részéről konfliktushelyzet hiányában került sor.

A felperes a Csjt. 75. § (1) bekezdése szerinti, a szülői felügyelete körében előírt szülői köteleességeket teljesítette, ezzel szemben az I. rendű alperes megsértette a Csjt. 75. § (2) bekezdésében, továbbá a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 10. § (1) bekezdésében előírt kötelezettségeit. Hivatkozása szerint természetes és a jogszabályoknak megfelelő magatartás, ha a szülő megtiltja a kiskorú gyermekének, akinek gondozásáért, tartásáért, neveléséért felelős, hogy éjszakára kimaradjon, vagy hosszabb ideig máshol tartózkodjon. A Csjt. 77. § (1) bekezdéséhez fűzött kommentár szerint a gyermeknek az is kötelezettsége, hogy a szülők otthonában, vagy az általuk kijelölt helyen tartózkodjon. Az elsőfokú ítélet nem rögzítette, hogy az I. rendű alperes több

hétig a szülői háztól távol volt. Az I. rendű alperes által tanúsított magatartásokat nem a felperesi nevelés, hanem az okozta, hogy az I. rendű alperes nem tett eleget gyermeki kötelezettségeinek. Ezt erősíti a II. rendű alperes perbeli nyilatkozata is, mely szerint az I. rendű alperestől a felperes először finoman kérdezte meg, hogy hol tartózkodott. Az I. rendű alperes e kérdésre válaszolt, illetve cselekedett a szülő iránti tiszteletet nélkülöző módon.

Az I. rendű alperes folyamatos konfliktusban áll a felperessel, a kifogásolt magatartásokat nemcsak a keresetlevél előterjesztéséig, hanem azt követően is tanúsította, erre tekintettel a késelem, illetőleg a megbocsátás a felperes részéről fel sem merülhet. A felperes jogosult annak eldöntésére, hogy a vele szemben folyamatosan tanúsított sértő magatartások összességét mikor tekinti az ajándék visszakövetelésére alapot adó sérelemnek.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. A II-IV. rendű alperesek fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

Az elsődleges fellebbezési kérelem alaptalan, mert a Pp. 252. § (3) bekezdése szerinti döntés meghozatalára nem ad alapot, hogy az elsőfokú bíróság egyes bizonyítékokat nem értékelt, ehhez képest a tévesen megállapított tényállásból téves következtetésre jutott. Az ügyben az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, nincs olyan tiltó rendelkezés, amely a fellebbezési eljárásban a bizonyítékok összességének értékelését kizárná. Az ítéletábla erre tekintettel a fellebbezést érdemben bírálta el. Megállapította, hogy a fellebbezés az alábbiak szerint részben alapos.

Helytálló az elsődleges kereseti kérelmet elutasító döntés, annak ténybeli és jogi okfejtése, a felperes keresetindítási jogának hiányában az általa kötött ajándékozási szerződés érvénytelensége nem volt megállapítható. A Pp. 3. §-ában foglaltak alapján a keresetindítási jog az érdekelteket illeti meg, vagy azt, akinek olyan jogosítványa van, hogy más jogának érvényesítése céljából keresetet indíthat. A jogszabályi rendelkezés a fokozottan védett társadalmi érdek miatt széleskörű hivatkozási jogot biztosít a szerződés semmisségére, azonban ez a hivatkozási lehetőség nem biztosít egyben korlátlan keresetindítási jogosultságot is. Az ellenkező jogértelmezés sértené az ügyleti biztonságot és nem szolgálná a társadalmi érdekeket sem (BH1991. 107.). A felperes a II. rendű alperes tulajdonjogának érvényesítése érdekében terjesztette elő az általa kötött szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti keresetet. A felperesnek a részleges érvénytelenséghez kapcsolódó érdekeltsége azonban nem jelenti automatikusan a jogi érdek fennállását. A II. rendű alperes az 1999. július 29-i szerződéskötéskor az I. rendű alperes törvényes képviselőjeként járt el, tulajdoni igényvel nem lépett fel. Az ítéletábla utal arra is, hogy a semmisségre való határidő nélküli hivatkozás tétele (Ptk. 234. § (1) bekezdés) alapján az érvénytelenségnek csak az az általános jogkövetkezménye érvényesül időbeli korlát nélkül, hogy nem lehet rá jogot alapítani, az érvénytelenség további jogkövetkezményei (Ptk. 237. §) azonban már csak az elévülés illetve elbirtoklás korlátai között vonhatóak le.

Az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el a harmadlagos, a Ptk. 582. § (3) bekezdésére alapított ajándék visszakövetelése iránti keresetet. A törvényi rendelkezésből következően a téves feltevésre alapított visszakövetelésnek két együttes feltétele van. Az egyik törvényi feltétel az ajándékozó egyoldalú feltevése, illetve ha az jövőbeni körülményre vonatkozik, várakozása véglegesen megghiúsult. A feltevés, vagy várakozás a szerződési akarat indítéka, amelyet nem lehet címzett jognyilatkozattal kifejezésre juttatni. Ez esetben ugyanis a feltevés, illetve a várakozás szerződési feltétellé válik és teljesítésének elmaradása a szerződés felbontására vagy tévedés címén történő megtámadására ad okot.

Kétségtelen, hogy a felperest az ajándékozásra a II. rendű alperes érdekeinek megóvása indította. A szerződéssel azt kívánta elérni, hogy halála esetén házastársa lakhatása, az ingatlanhasználata biztosított legyen. Az ajándék visszakövetelését azonban kizárja. Nem követelhető vissza az ajándék olyan feltevés végleges megghiúsulására alapítottan, amely az ajándékozonak a megajándékozott személytől és magatartásától teljességgel független körülmények jövőbeni kedvező alakulásával kapcsolatos általános elképzelését tükrözi (BH1997. 442.) Az ajándékozaskor még kiskorú I. rendű alperesnek nyilvánvalóan nem lehetett befolyása arra, hogy édesanyja halála után édesapja lakhatása hogyan lesz biztosítva. Arra pedig helytállóan utalt az elsőfokú bíróság, hogy az ajándékozaskor a kiskorú megajándékozottal szemben fel sem merült a felperes utóbb közölt, az idős korában, rászorultsága esetén felmerülő, az ellátásra, gondozásra vonatkozó elvárása.

Az ítéltábla nem értett egyet a Ptk. 582. § (2) bekezdése szerinti, az ajándékozó rovására elkövetett súlyos jogsértés, mint visszakövetelési feltétel fennállása tekintetében az elsőfokú bíróság döntésével. Az elsőfokú ítélet helyesen utalt a törvényi rendelkezésekre, az erkölcsi normákra, az ítélkezési gyakorlatra, amelyek irányt mutatnak az ajándékozó rovására elkövetett súlyos jogsértés elbírálásához. Ennek megfelelően a felek körülményei, viszonya, életvitelük, az adott eset összes körülményeinek, a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt elveknek megfelelő értékelése alapján dönthető el, hogy az ajándékozó által kifogásolt, a megajándékozott által tanúsított magatartás, vagy e magatartások összessége mennyiben valósítja meg az ajándékozó rovására elkövetett, az ajándék visszaadására alapot adó súlyos jogsértést.

A felperes által kifogásolt magatartások egy része az I. rendű alperes kiskorúságának időszakára esett. Ezalatt a Csjt. 70. §-a alapján szülői felügyelet alatt állt, ehhez képest a Csjt. 75. § (2) bekezdése alapján köteles volt szülei iránt tisztelettel viselkedni, nekik engedelmeskedni. Ugyanakkor a felperest, mint szülőt is terhelte az a kötelezettség, hogy neveléssel, felügyelettel hatást gyakoroljon kiskorú gyermeke magatartására. A kiskorúak a Ptk. 12/B. § (1) bekezdése alapján 14. életévük alatt cselekvőképtelenek, a Ptk. 12/A. § (1) bekezdése alapján pedig 14. és 18. éves koruk között korlátozottan cselekvőképeseek. A cselekvőképesség az érvényes jognyilatkozatok tételére vonatkozó képességet jelent. Nem fejezi ki azt a képességet, hogy a kiskorú rendelkezik-e vagy sem az életkorának megfelelő belátási képességgel, mennyiben képes felfogni magatartásának súlyát, esetleges

következményeit. Ennek eldöntésénél vizsgálni kell az érintett személy egyéniségét, életkörülményeit, egyéb megnyilvánulásait.

A Pp. 163. § (2) bekezdése kimondja, hogy a bíróság az ellenfél beismerése, mindkét fél egyező, vagy az egyik félnek az ellenfél által kétségbe nem vont előadása folytán valónak fogadhat el tényeket, ha azok tekintetében kételye nem merül fel. Kétségtelen, hogy a felperes és az I. rendű alperes közötti szülő-gyermek kapcsolat az I. rendű alperes önállóságra törekvéséről, a baráti kapcsolatok jelentőségének felerősödésétől, a párkapcsolat és a szórakozás iránti igénye megjelenésétől fokozatosan megromlott. A felperes valós, vagy az általa valósnak vélt indokok alapján, de nyilvánvalóan féltő szándékkal korlátozni kívánta, illetve meg akarta akadályozni leánya törekvéseit. Az I. rendű alperes ellenállása, a felperes aggodása, a szülő és a gyermek eltérő értékítélete vezetett a tettegességben is jelentkező veszekedésekhez, az I. rendű alperes szülei hozzájárulása nélküli átmeneti elköltöztetéséhez. A szülő és a gyermek között kialakult rossz viszonyt igazolja **H.Gy.** tanúvallomása, mely szerint az I. rendű alperes részéről a felperesre vonatkozó „kurva” kifejezés használatára konfliktushelyzet hiányában került sor.

Kétségtelen, hogy a veszekedések során a felperes is illette trágár szavakkal a leányát. Ugyanakkor a bizonyítékokból nem vonható le olyan következtetés, hogy a felperes nem tett meg mindent gyermeke jellemének, szellemi képességének és tulajdonságainak alakítása érdekében. Nincs tehát adat arra, hogy az általa kifogásolt magatartás szülői nevelési mulasztására vezethető vissza. A fentiekkel szemben az I. rendű alperes beismerte, hogy édesanyjával szemben többször használt, az elsőfokú ítéletben megállapított, a szülői tiszteletet semmibe vevő, a felperes becsületét, az emberi méltóságát sértő kifejezéseket. Nem vitatta, hogy édesanyját többször tetteg is bántalmazta, megkarmolta, kezét megszorította, az arcát megütötte, a telefont hozzávágta, illetve hasba rúgta, felindult állapotában az ajtót olyan erővel berúgta, hogy az a tokkal együtt kiszakadt. A társadalom általános értékítéletét sérti, hogy egy kiskorú gyermek az őt eltartó, a szükségleteit biztosító szülőjével szemben sértő kifejezéseket használ, tetteg bántalmazza amiatt, hogy édesanyja nem engedi el szórakozni, illetőleg felelősségre vonja a megbeszélte időtől eltérő hazamenetele, esetenkénti ittas állapota, vagy amiatt, hogy hozzájárulása nélkül hosszabb időt nem a szülői házban tölt. A jó képességű, középiskolai tanulmányokat folytató, életkorának megfelelő belátási képességgel rendelkező I. rendű alperes nyilvánvalóan tisztában volt azzal az általános társadalmi felfogással, mely szerint a szülő-gyermek kapcsolatban alapvető elvárás a szülők iránti megbecsülés, a velük való jó viszony ápolása. Tudnia kellett arról, hogy sorozatosan, az alapvető erkölcsi kötelezettséget, a szülői tiszteletet durván sértő magatartást tanúsít, tetteges magatartása édesanyja sérülését eredményezheti. A fentieket együttesen értékelve az ítélőtábla megállapította, hogy az I. rendű alperes által tanúsított erkölcsi kötelezettség-szegő sorozatos magatartások összességében az ajándék visszakövetelésre alapot adó súlyos jogsértésnek minősülnek.

A súlyos jogsértésre hivatkozó ajándékozó csak a Ptk. 582. § (4) bekezdésében írt keretek között gyakorolhatja a visszakövetelési jogot, a sérelem megbocsátása annak megalapozott érvényesítését kizárja. A törvényi rendelkezés szerint megbocsátásnak számít, ha az ajándékozó kellő ok nélkül hosszabb időn át nem követeli vissza az ajándékot.

Az ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bíróság álláspontjával abban a kérdésben sem, hogy az ajándékozó visszakövetelési joga elenyészett amiatt, hogy igényét hosszabb időn át nem érvényesítette, illetve a felperes a felsőfokú tanulmányokat folytató I. rendű alperes szükségleteiről változatlanul gondoskodik saját háztartásában. Kétségtelen ugyanis, hogy az I. rendű alperes hosszabb idő alatt tanúsította a felperes által kifogásolt magatartásokat, amelyek önmagukban nem, csak együttesen, a maguk összességében értékelve eredményezik a Ptk. 582. § (2) bekezdése szerinti visszakövetelési feltétel fennállását. A peradatokból, a II. rendű alperes előadásából pedig alappal következtethető; a felperes a nagykorú gyermeke számára a felsőfokú tanulmányok folytatásának feltételeit nem a kifogásolt magatartások megbocsátására, hanem arra tekintettel biztosítja, hogy a körülményektől függetlenül erkölcsi kötelezettségének tekinti a tanulmányait folytató gyermeke tartását, ellátását. Az I. rendű alperes ezért a Ptk. 582. § (2) bekezdése alapján az ajándék visszaadására köteles, az ítéltábla ennek megfelelően az alpereseket annak tűrésére kötelezte, hogy a földhivatal az ajándékba adott ingatlan, illetve ingatlanhányad tekintetében a megajándékozott tulajdonjogát törölje és a felperes tulajdonjogát jegyezze be.

Az I. rendű alperes pervesztes lett, az ítéltábla emiatt mellőzte a felperes elsőfokú perköltség és eljárási illeték fizetésére marasztalását és a Pp. 78. § (1) bekezdése, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az I. rendű alperest kötelezte az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja szerinti elsőfokú eljárási illeték, továbbá a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíj, mint elsőfokú perköltség megfizetésére.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésének alkalmazásával részben megváltoztatta.

A másodfokú perköltség és a fellebbezési illeték viselésére vonatkozó rendelkezés a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdésén, az Itv. 46. § (1) bekezdésén, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésén, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdésén alapul.

Budapest, 2011. május 3.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k.
előadó bíró

Dr. Hegedűs Mária s.k.
bíró